Rada
Evropské unie

Brusel 3. března 2021
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2018/0331(COD)

14308/20
ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412

NÁVRH ODŮVODNĚNÍ RADY

Předmět:	Postoj Rady v prvním čtení k přijetí NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o potírání šíření teroristického obsahu online – návrh odůvodnění Rady

I. ÚVOD

1. Dne 12. září 2018 předložila Komise Radě a Evropskému parlamentu výše uvedený návrh[1] nařízení o prevenci šíření teroristického obsahu online. Právním základem návrhu je článek 114 [sbližování právních předpisů] Smlouvy o fungování Evropské unie a návrh podléhá řádnému legislativnímu postupu.

2. Rada dopisem ze dne 24. října 2018 konzultovala Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV), jenž k návrhu vydal stanovisko dne 12. prosince 2018[2] během svého prosincového plenárního zasedání.

3. Dne 6. prosince 2018 se Rada dohodla na obecném přístupu[3] k návrhu, přičemž tento obecný přístup představoval mandát pro jednání s Evropským parlamentem v rámci řádného legislativního postupu.

4. Dne 12. února 2019 zaslal evropský inspektor ochrany údajů Evropskému parlamentu, Komisi a Radě k návrhu nařízení „formální připomínky“[4]. Téhož dne vydala Agentura Evropské unie pro základní práva na žádost Evropského parlamentu ze dne 6. února 2019 k návrhu stanovisko[5].

5. Dne 17. dubna 2019 přijal Evropský parlament k návrhu Komise postoj v prvním čtení[6], který obsahoval 155 změn návrhu Komise, a to 308 hlasy pro; proti bylo 204 hlasů a 70 poslanců se zdrželo hlasování.

---

1 Dokument 12129/18 + ADD 1–3.
2 Úř. věst. C 110, 22.3.2019, s. 67 (dokument 15729/19).
3 Dokument 15336/18.
4 Č. j. 2018-0822 D2545 (dokument WK 9232/2019).
5 Stanovisko Agentury Evropské unie pro základní práva – 2/2019 (dokument WK 9235/2019).
6 Viz dokument 8663/19 (informativní poznámka od GIP2 (interinstitucionální vztahy) pro COREPER, která obsahuje výsledek prvního čtení v Evropském parlamentu); mandát Parlamentu byl potvrzen na plenárním zasedání ve dnech 10.–11. října 2019.

6. V říjnu 2019 zahájily Rada a Evropský parlament jednání s cílem dosáhnout dohody na začátku druhého čtení. Jednání byla úspěšně završena dne 10. prosince 2020 dosažením předběžné dohody mezi Evropským parlamentem a Radou o kompromisním znění.

7. Dne 16. prosince 2020 COREPER II s ohledem na dohodu dosaženou s Evropským parlamentem konečné kompromisní znění analyzoval a předběžně potvrdil[7].

8. Dne 11. ledna 2021 tento kompromis potvrdil Výbor Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE). Dne 13. ledna informoval předseda uvedeného výboru dopisem předsedu Coreperu II, že pokud Rada formálně předloží Evropskému parlamentu svůj postoj ve znění obsaženém v příloze uvedeného dopisu, doporučí plenárnímu zasedání, aby byl postoj Rady s výhradou ověření ze strany právníků-lingvistů přijat Evropským parlamentem ve druhém čtení beze změn[8].

[7] Dokument 12906/20.
[8] Dokument 5634/21.

II. CÍL

9. Nařízení poskytuje jasný právní rámec, který stanoví povinnosti členských států a poskytovatelů hostingových služeb s cílem bojovat proti zneužívání hostingových služeb k šíření teroristického obsahu online, zaručit hladké fungování jednotného digitálního trhu a zároveň zajistit důvěru a bezpečnost v online prostředí. Zejména usiluje o vyjasnění odpovědnosti poskytovatelů hostingových služeb za zajištění bezpečnosti jejich služeb a za rychlé a účinné potírání, identifikaci a odstraňování teroristického obsahu online nebo znemožnění přístupu k němu. Přináší nový a účinný operační nástroj pro odstraňování teroristického obsahu tím, že umožňuje vydávání příkazů k odstranění obsahu, které mají přeshraniční účinek. Kromě toho je snahou zachovat záruky k zajištění ochrany základních práv, včetně svobody projevu a informací v otevřené a demokratické společnosti a svobody podnikání. Nařízení stanoví, že teroristický obsah musí být odstraněn nejpozději do jedné hodiny od přijetí příkazu k odstranění, a stanoví odpovědnost online platforem za zajištění odstranění takového obsahu. Kromě možností soudní nápravy zaručených právem na účinnou právní ochranu zavádí nařízení řadu záruk a mechanismů pro podávání stížností.

10. Příslušný orgán nebo příslušné orgány každého členského státu mohou vydat příkaz k odstranění kterémukoli poskytovateli hostingových služeb, jenž nabízí služby v EU. Příslušný orgán nebo příslušné orgány v členském státě, v němž má poskytovatel služeb hlavní provozovnu, budou mít právo, a na základě odůvodněné žádosti poskytovatelů hostingových služeb nebo poskytovatelů obsahu povinnost, příkaz k odstranění přezkoumat, pokud se má za to, že příkaz k odstranění závažně nebo zjevně porušuje samotné nařízení nebo porušuje základní práva zaručená Listinou základních práv Evropské unie. Členské státy by měly přijmout pravidla pro sankce za porušení povinností, přičemž by měly mimo jiné zohlednit povahu těchto porušení a velikost dané společnosti.

III. ANALÝZA POSTOJE RADY V PRVNÍM ČTENÍ

OBECNÉ SOUVISLOSTI

11. Evropský parlament a Rada vedly jednání s cílem uzavřít dohodu ve druhém čtení na základě postoje Rady v prvním čtení, který by Parlament mohl schválit beze změn. Znění postoje Rady v prvním čtení k nařízení o prevenci šíření teroristického obsahu online plně odráží kompromis dosažený mezi oběma spolunormotvůrci, jemuž byla nápomocna Evropská komise.

SHRNUTÍ HLAVNÍCH OTÁZEK

12. Na žádost Evropského parlamentu byl název nařízení změněn na „nařízení o potírání [...] šíření teroristického obsahu online“.

13. Definice „teroristického obsahu“ je v souladu s definicemi příslušných trestných činů podle směrnice o boji proti terorismu[9]. Pokud jde o oblast působnosti, postoj Rady v prvním čtení se týká veřejně šířeného materiálu, tj. materiálu šířeného potenciálně neomezenému počtu osob. Za teroristický obsah by neměl být považován materiál šířený pro vzdělávací, žurnalistické, umělecké nebo výzkumné účely nebo pro osvětové účely v zájmu předcházení terorismu nebo boje proti němu. Jeho součástí je i obsah, který je vyjádřením polemických či kontroverzních názorů ve veřejné diskuzi o citlivých politických otázkách. Skutečný účel šíření se stanoví na základě posouzení. Rovněž bylo stanoveno, že nařízením není dotčena povinnost ctít práva, svobody a zásady uvedené v článku 6 Smlouvy o EU a uplatňuje se, aniž jsou dotčeny základní zásady týkající se svobody projevu a informací, včetně svobody a plurality sdělovacích prostředků.

---

[9] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV (Úř. věst. L 88, 31.3.2017, s. 6).

14. Poskytovatelé hostingových služeb přijmou vhodná, opodstatněná a přiměřená opatření k účinnému boji proti zneužívání svých služeb k šíření teroristického obsahu online. Jsou-li poskytovatelé hostingových služeb vystaveni teroristickému obsahu, budou muset přijmout zvláštní opatření na ochranu svých služeb proti jeho šíření. Dohodnuté znění slučuje tři články – článek 3 (Povinnosti náležité péče), článek 6 (Proaktivní opatření) a článek 9 (Záruky týkající se proaktivních opatření) – do jednoho, upravujícího „Zvláštní opatření“. Výběr těchto opatření je věcí jednotlivých poskytovatelů hostingových služeb. Postoj Rady v prvním čtení jasně stanoví, že poskytovatel hostingových služeb může k potírání šíření teroristického obsahu použít různá opatření, včetně automatizovaných prostředků, jež lze přizpůsobit schopnostem poskytovatele hostingových služeb a povaze nabízených služeb. Považuje-li příslušný orgán zavedená zvláštní opatření za nedostatečná k řešení rizik, bude moci požadovat přijetí dodatečných vhodných, účinných a přiměřených zvláštních opatření. Požadavek na provedení takových dodatečných zvláštních opatření by však neměl vést k obecné povinnosti dohledu nebo povinnosti aktivně vyhledávat skutečnosti ve smyslu čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/31/ES[10] ani k povinnosti používat automatizované nástroje. V zájmu zajištění transparentnosti budou muset poskytovatelé hostingových služeb zveřejňovat výroční zprávy o transparentnosti, pokud jde o kroky přijaté proti šíření teroristického obsahu.

15. V souvislosti s příkazy k odstranění s přeshraničními účinky byla posílena úloha hostitelského členského státu zavedením přezkumného řízení: příslušný orgán členského státu, v němž má poskytovatel hostingových služeb hlavní provozovnu nebo právního zástupce, může z vlastní iniciativy přezkoumat příkaz k odstranění vydaný příslušnými orgány jiného členského státu s cílem určit, zda závažně nebo zjevně neporušuje toto nařízení nebo základní práva zaručená Listinou základních práv Evropské unie. Hostitelský členský stát je na základě odůvodněné žádosti poskytovatele hostingových služeb nebo poskytovatele obsahu povinen přezkoumat, zda k takovému porušení nedošlo.

[10] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).

16. Vyjma řádně odůvodněných naléhavých případů by měly být poskytovatelům hostingových služeb, kteří do té doby žádný příkaz k odstranění od tohoto orgánu neobdrželi, sděleny 12 hodin předem informace o použitelných postupech a lhůtách, zejména s cílem zmírnit zátěž pro malé a střední podniky.

17. Článek o hlášeních – mechanismu upozorňování poskytovatelů hostingových služeb na teroristický obsah, umožňujícího poskytovateli hostingových služeb, aby sám dobrovolně posoudil soulad s jeho vlastními podmínkami – se vypouští, avšak bod odůvodnění objasňuje, že hlášení jsou členským státům a Europolu nadále k dispozici.

18. Teroristický obsah, který byl v důsledku příkazů k odstranění nebo zvláštních opatření odstraněn nebo k němuž byl znemožněn přístup, musí být uchováván po dobu šesti měsíců od odstranění nebo znemožnění přístupu, přičemž tato doba může být prodloužena, je-li to v souvislosti s přezkumem nezbytné.

19. Členské státy stanoví pravidla pro sankce za porušení tohoto nařízení ze strany poskytovatelů hostingových služeb. Sankce by mohly mít různou formu, včetně formálních upozornění v případě méně závažných porušení nebo finančních postihů v souvislosti se závažnějšími porušeními. Postoj Rady v prvním čtení stanoví, která porušení podléhají sankcím a jaké okolnosti jsou významné pro posouzení druhu a výše takové sankce. Poskytovatelům hostingových služeb by mohly být uloženy sankce až do výše 4 % jejich celosvětového obratu, pokud by pravidlo jedné hodiny pro odstranění teroristického obsahu nebo znemožnění přístupu k němu nedodržovali soustavně nebo trvale.

IV. ZÁVĚR

20. Postoj Rady plně odráží kompromis, jehož bylo za pomoci Komise dosaženo během jednání mezi Evropským parlamentem a Radou. Tento kompromis je potvrzen dopisem, který předseda Výboru Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) zaslal předsedovi Coreperu II, datovaným 13. ledna 2021.